

NORGES BANK

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Dato: 22.06.2016
Deres ref.:
Vår ref.: 16/01253

Råd om motsyklisk kapitalbuffer 2. kvartal 2016

Norges Bank skal utarbeide beslutningsgrunnlag og gi Finansdepartementet råd om nivået på den motsykliske kapitalbufferen til bankene fire ganger i året. Kravet til den motsykliske kapitalbufferen er fastsatt til 1 prosent og vil øke til 1,5 prosent med virkning fra 30. juni i år. Beslutningsgrunnlaget for Norges Banks råd om motsyklisk kapitalbuffer i andre kvartal 2016 legges fram i Pengepolitisk rapport 2/16.

Norges Banks vurdering tar utgangspunkt i at bankene bør bygge opp og holde en motsyklisk kapitalbuffer når finansielle ubalanser bygger seg opp eller har bygd seg opp. Kravet til motsyklisk kapitalbuffer vil bli vurdert i lys av øvrige krav til bankene. Ved tilbakeslag i økonomien og store tap i bankene kan bufferkravet settes ned for å motvirke at en strammere utlånspraksis forsterker nedgangen. Bufferkravet bør ikke uten videre trappes ned selv om det skulle være tegn til at finansielle ubalanser avtar. Et råd om å redusere bufferkravet vil blant annet baseres på informasjon om eventuell markedsuro, vesentlig innstramning i tilbudet av kreditt og utsikter til store tap i bankene. Den motsykliske kapitalbufferen er ikke et virkemiddel for å finstyre økonomien.

Norske banker har bygget kapital de siste årene for å møte økte krav til ren kjernekapitaldekning, herunder kravet til den motsykliske kapitalbufferen. Lønnsomheten i bankene er god, og kapitaldekningen steg videre i første kvartal. De største bankene oppfylder kravene som gjelder fra sommeren i år med god margin, men må fortsette å bygge kapital for å nå annonserte kapitalmål innen utgangen av året. Bankenes utlånstap har økt litt, men er fortsatt på lave nivåer. Enkelte banker har økt tapsanslagene sine noe.

Norges Banks vurdering av finansielle ubalanser tar utgangspunkt i forholdet mellom kreditt og BNP og hvordan dette avviker fra en langsiktig trend. Den samlede kreditten til husholdninger og foretak har lenge steget raskere enn verdiskapingen i fastlandsøkonomien. Samlet kredittvekst har avtatt noe de siste kvartalene. Lavere vekst i norsk økonomi har ført til at kredittindikatoren likevel har økt.

Gjelden i husholdningene stiger fortsatt raskere enn de disponible inntektene. Gjeldsveksten i fastlandsforetakene er moderat. Veksten i foretakenes bankgjeld holder seg oppe, mens det er lav vekst i obligasjonsgjelden og utenlandsgjelden. Bankene i Norges Banks utlånsundersøkelse rapporterer om uendret kredittpraksis overfor foretak samlet sett, men noe innstramning overfor næringseiendom og oljerelaterte foretak. Påslag i obligasjonsmarkedet har avtatt for foretak med god kredittvurdering, men steget for foretak innen oljeservice.

Det europeiske systemrisikorådet (ESRB) anbefaler at det beregnes tekniske referanseverdier for bufferen. Referanseverdiene vil gjenspeile nivået på kredittindikatoren målt som avvik fra beregnede langsiktige trender. Med Baselkomiteens trendberegning var referanseverdien 0 prosent i første kvartal 2016. Med en alternativ trendberegning, som erfaringsmessig gir en bedre ledende indikator for kriser, var referanseverdien for bufferen 1 prosent i første kvartal, det samme som i fjerde kvartal 2015. ESRB presiserer at det ikke skal være en mekanisk sammenheng mellom referanseverdien og nivået på bufferkravet, men at kravet skal baseres på et bredere beslutningsgrunnlag.

I tillegg til kredittindikatoren fester Norges Bank seg ved utviklingen i eiendomspriser og ved hvor stor del av sin finansiering bankene henter i finansmarkedene. Det har vært sterk vekst i boligprisene de siste månedene. Det er store forskjeller mellom regioner. Prisene stiger raskt i Oslo og i områdene rundt, men har falt i områder med nær tilknytning til oljevirksomheten. Prisindikatoren for næringsiendom har steget kraftig det siste året. Bankenes markedsfinansieringsandel er stabil, og norske banker har god tilgang til markedsfinansiering. Kredittpåslagene på bankobligasjoner har falt betydelig de siste månedene.

Den vedvarende oppgangen i husholdningenes gjeldsbelastning og høy prisvekst på eiendom de siste årene er tegn på at finansielle ubalanser har bygd seg opp. I det siste har samlet kredittvekst avtatt litt, mens veksten i boligprisene har tiltatt. Vurderingen av de finansielle ubalansene er samlet sett lite endret siden mars. Fremover kan svak vekst i norsk økonomi dempe gjeldsveksten i både husholdninger og foretak. På den andre siden kan lave renter bidra til at veksten i eiendomspriser holder seg høy og gjeldsveksten i husholdningene tiltar. Det øker faren for en brå nedgang i etterspørselen og utlånstap i bankene fram i tid.

Økt kapitaldekning gjør norske banker mer robuste. Bankenes utlånstap er fortsatt på lave nivåer. Kreditttilgangen til norske foretak fra innenlandske kilder ser samlet sett ut til å holde seg oppe.

Norges Banks hovedstyre har etter en samlet vurdering besluttet å gi Finansdepartementet råd om å holde bufferkravet uendret.

I arbeidet med rådet om motsyklisk kapitalbuffer har Norges Bank og Finanstilsynet utvekslet informasjon og vurderinger.

Med vennlig hilsen

Øystein Olsen

Torbjørn Hægeland

Kopi: Finanstilsynet